

Durmuş Hocaođlu

Iraklılar Bir “Millet” Olamazlar; Çünkü Kozmopolittirler

Yeniçağ, “Analiz”., 07 Ocak 2006, Pazartesi., s.08
“Analiz” Sıra No: 489; 2007-004; Ocak-04

YENIÇAĞ

Düşmanlık elbette hoş bir şey değil, çünkü düşmanlık demek, kötülük demek; ancak bir realite. Bir realite, çünkü bizler insanız; hatâlarımız, kötülüklerimiz, günahlarımız ve iyilik ve sevaplarımızla birlikte. Bir kudsî hadiste “*şâyet bütün insanlar gûnahtan kesilecek olsalar Ben onları helâk eder, yerlerine günah işleyecek insanları yaratırım*” buyrulduğuna göre metafizik bir hikmeti de var kötülüğün. Öyle olması gerekiyor yâni; şu hâlde kötülük o kadar da kötü bir şey değil, çünkü iyiliği belirliyor. Bu, bir bakıma iyilik ve kötülüğün diyalektiğidir de aynı zamanda. İmdi, düşmanlık da bir kötülük nev’i, şüphesiz; ama onun da bir hikmeti olsa gerek ve var da: Düşmanlık insan cemiyetlerini diri tutar, kimliklerinin ve kişiliklerinin teşekkül, terakkî ve tekâmülünde muayyen bir görev alır. Düşmansız bir ortam, steril bir ortam gibidir; hem imkânsızdır ve hem de bir o kadar tehlikeli. Yâni düşmansızlığın kendisi düşman oluverir böyle hâllerde. Bu îtibarla, “Allah bir cemiyeti düşmansız bırakmasın” dahi diyebiliriz. Çünkü, daha açık ifâdesiyle, düşmanım bana benim kim olduğumu öğretir; yâni, düşmanın, eğitici ve terbiye edici bir vasfı da bulunmaktadır aynı zamanda.

Bunun içindir ki, bir cemiyetin kalitesinin seviyesi de aynı zamanda düşman karşısında aldığı tavır ile orantılıdır; hakîkî, essah bir millet, düşman karşısında herşeyi bir yana bırakarak birleşebilen zîşuur bir cemiyet, bir büyük cemaattir. Ya aksi vürûd bulmakta ise?

Böylece buradan, şu suâle de gelmekte oluyoruz: Düşmanın bile birleştiremediği bir insan topluluğuna ne ad verebiliriz? Belki birçok. Ama ne ad veremeyeceğimiz bellidir: Millet. Düşmanın bile birleştiremediği bir topluluk, asla ve kat’a millet olarak adlandırılmaz. Böyle bir topluluk, aralarında ortak bir asabiye oluşturamamaktadır ve yine bu yüzden, bir “toplum”, daha sahîh adıyla bir “cemiyet” de değildir; çünkü organik bağ demek olan müşterek asabiyeden mahrumdur.

★★★

Şimdi Irak örneğine dönelim: Ülkeleri istilâ ve işgal edilmiş olan Iraklılar, yâni Irak Ahâlisi, aralarındaki her türlü ihtilâfî te’hir ve temhîl ederek müstevlî ve şâgil hâricî kuvvetlere karşı, yekvücut, müttefiken savaşmak yerine daha ziyâde birbirleriyle savaşmayı tercih ediyorlarsa, bunun anlamı açıktır: Bizâtihi mücerret manâda hâin-i vatan olduklarından değil, dâhildeki yekdiğerini hâricî müstevlî ve şâgil kuvvetlere nisbetle daha öncelikli düşman addettiklerinden ve birbirlerini şu şartlar altında tepelemenin muacceliyyet kesbettiğine kanâat getirmiş olmalarındandır.

Iraklılar bir millet olamıyorlar ve olamazlar da, çünkü bir müşterek asabiyeleri yok; çünkü Irak kozmopolit bir topluluktur ve her kozmopolit topluluk gibi, herbirisi diğerinden farklılaşan muhtelif asabiyeler etrafında kümelenmiştir. Irak Ahâlisi niçin kozmopolit olmaktadır denirse, cevâbı gayet basittir: Çünkü, evveleminde üç farklı soy asabiyesinden müteşekkıldir: Arap, Kürt ve Türk(men). Bilâhare, herbirisi diğeriyle imtizâc etmeyen ve dahi, yerine göre, birbirlerini bir başka dinden olana göre daha kavî düşman addedebilen ve dolayısıyla daha kindarâne tavır koyabilen, aynı din – yâni İslâm – içinde iki farklı dinî asabiye gelmektedir: Sünnî ve Şîî. Böylece ortaya beş farklı asabiye çıkmaktadır. Üstelik farklı dinî asabiyelerin, aynı soy asabiyesi içerisinde bölünme yaratacak şekilde çapraz yapılanmasının mevcut oluşu – yâni Kürtler müstesnâ, Arapların ve Türkmenlerin, ama bilhassa Arapların, bu iki hasım dinî asabiye arasında parçalanmış olması – ortaya “bir ve bütün, mütecânis bir Iraklılık” kimliği yaratacak bir müşterek asabiye çıkmasına aşılması handiyse imkânsız bir engel oluşturmaktadır. Bitmedi: Buna, aynı soy ve aynı din asabiyesinin altındaki aşîret ve kabîle asabiyelerinin de eklenmesi gerekir. Yine yetmedi: Bunlara, ayrıca, Arapların devlet, askerlik ve savaşçılık tecrübelerinin çok zayıf olduğunun da zammedilmesi durumunda ortaya İbn Haldûn’un şu ağır hükmü çıkmaktadır: **“Arabın elinden sağlam olan hiçbir şey çıkmaz”**.

Muhakkak ki çok ağır ve aynı zamanda biraz da haksız bir hüküm; lâkin, o kadar da haksız değil.

Buna rağmen Amerika’nın Irak’da işi yine de çok zor; hem de öyle böyle değil. Ama bunun da en büyük sebebi, fikrimce, Arapların cengâverliğinden ziyâde, birbirleriyle giriştikleri kanlı cidâllerin yarattığı karanlık kaos ortamının, Amerika’nın kontrolü kaybetme noktasına gelmesine yol açmakta oluşudur. Tabiatıyla bu da, herşeye rağmen, iyi bir gelişme; hem de çok iyi.

Saygıdeğer okuyucularıma not: Bu yazımla birlikte yıllık iznime ayrılıyorum. İnşallah bir elem-keder vakî olmazsa, dört hafta sonra tekrar mülâki’ olacağız. Şimdilik Allah’a emânet olunuz dostlar.

